

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmuje wszystkie księgarnie, księgarnie i drukarnie w Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych. REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, D-2a ALEJA Nr. 2. — TELEFON Nr. 2. Redaktor lub jego zastępca przyjmują ogłoszenia i ogłoszenia w wyjątkowych dni świątecznych od 8-10 wiecz. Kłopotów nie ma.

PRENUMERATA WYBÓR: Rocznie rb. 2, półrocznie rb. 1, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odprawianiem do domów. Zgranicza, za markami pocztowymi, dopłata do przesyłki kop. 50. Zmiana adresu kop. 20. Listów afiszowanych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje. CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwsze pięćdziesiąt jeden dni jego miejsca: Nadstawka k. 50, przed dniem k. 40, za następne 3 dni i ostatni to kop. 25, za 4 dni, po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 5 za wyraz. Najdłuższe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści satyrycznej o 50 proc. drożej. Za dołączenia wierszy lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agenty: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 5.

II Aleja № 38, Telefon № 497.

TEATR „URANJA“

Program od soboty 4 do poniedziałku 6 Kwietnia r. b. włącznie. Dział sensacyjny obraz

Samotna wśród drapieżnych zwierząt

Sensacyjny dramat w 3 cz., osnuty na tle niebezpiecznych polowań na dzikie zwierzęta. KRONIKA GAUMONT'A (natura) || CHIRURGJA (zakomity komedia podług Czechowa)

NA SCENIE

występy nowozangarskiego zespołu artystów farsowo-operykowych pod kier. W. PIOTROWSKIEGO

Wspaniała część koncertowa

Szczególności w programach.

Teatr PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 334.

Program od soboty 4 do poniedziałku 6 kwietnia 1914 r. (włącznie).

WUJASZEK AMERYKAŃSKI WINIEN

Komedja w 2-ch wielkich częściach.

Na grzesznej drodze

Dramat w 4-ch częściach.

Na scenie pod artystycznym kierunkiem F. Stróżewskiego.

Panny w kozie

operetka Straussa grana z olbrzymiem pow. w Warszawie.

Anonsi: W próbach „Bogata wdowa” obrazek wiejski ze śpiewami i tańcami

Za 200 lat.

Po obiedzie przy cygarze
O przyszłości zwykle, marzę
A że żyć nie myślę wiecznie
Chciałbym wiedzieć dziś koniecznie
Jakie zmiany w naszym mieście
Zajdą tak za latek dwiesięć?

Samolotów całe zgraje
Wyprą dryndy i tramwaje
Z ulic znikną małe domy
Zastąpione przez ogromy,
Tak nazwane nieb drapacze.
Albo słońca obkurzacie;
Zamiast sklepów automaty
Będą wszystko mieć na raty.
Miał dzienników Journal Pathé
Będzie wieści miłoś bogate,
Bo wiem co się w świecie stanie,
Da wnet „Kino” na ekranie,
Aptekarze będą bułki
Pozdrabiali na „pigulki,
szelkie zaśię mięsne dania
Będą tylko do wachania...

Słowem: co dziś człowiek zmieni,
Zniknie z ziemi, lub się zmieni,
Jedno tylko się zachowa,
Aby... kontak pić Szustowa!

Szarlataneria reklamowa

Każdy człowiek inteligentny wie dobrze, że reklama w dzisiejszych czasach jest niezbędnym warunkiem egzystencji dla przemysłowców, fabrykantów, kupców i t. p. Nikt z nas przeciwko takiej reklamie protestować nie myśli. Reklama może być anniej więcej pomyslowa, ale musi być prawdziwa i niemożę być przyczyną narządnych szkód dla kupujących, a częstokroć i dla zdrowia.

Mam tu na myśli dziś bardzo szeroko rozpowszechnioną reklamę o różnorodnych cudotwórczych (sic!) środkach lekarskich na wszystkie choroby i cierpienia ludzkie. Na tej kwestii właśnie opiera się dorobek powołanych wynalazców. Wzemy pierwszą lepszą gazetę do ręki, a znajdziemy w niej olbrzymie ogłoszenia przez całą nieraz stronicę o najnow-

szych i cudotwórczych cpecyfikach lekarskich na raka, syfilis — suchoty — czemę — neurastenję — nie moc plicową — pijaństwo i t. p. A dla czego, zapytacie Sz. czytelnicy, odpowiednia władza nie zabroni takiej reklamy? Na to pytanie postaram się dać odpowiedź. Sprytny wynalazca szumnie reklamowanego środka — przedstawił do Departamentu Med. w Petersburgu jakikolwiek byle nieskończone lekarstwo z nazwą np.: „Kropki króla Oskara II” i otrzymuje na to pozwolenie na wyrób i reklamę — dozwolonego środka. A co się dalej dzieje — oto widzimy z reklam. Ten niewinny specyfik, po powrocie z Petersburga otrzymuje szumną reklamę i ogłaszane jest nieomal jako środek radykalny na wszystkie choroby, o jakich wspominałem wyżej. Aby łatwiej nabierać ludzi bezkrytycznych — pomyslowi fabrykant podaje w ogłoszeniach, że zachwalany przez niego wynalazek XX wieku (błaga) — wykończony został we wszechświatowym laboratorium Nelsona w Ameryce lub jakimś Instytucie „Opatrzność” doświadczałnej medycynie w Anglii. Ani laboratorium, ani instytut o podobnej nazwie nie istnieją i kupujący nie będzie sprawdzał tego. Wypisuje się nazwiska nieistniejących powag lekarskich, lub dawno zmarłych (ci ostatni nie mogą się bronić). Na zakończenie sprytny aferyzysta dodaje z naciskiem w reklamie: „wystżegać się niudrobian” bo za swój cudowny wynalazek ma tysiące listów dziękczynnych z całego świata i nieraz nawet podaje podobizny fotograficzne różnych książąt, hrabiów, marynarzy, księży, oficerów legji cudzoziemskiej, którzy na tym podole też jeszcze nie egzystowali (może się urodzić), a czasami podaje dla rozmaitości analizy bakterji gruźliczych w postaci ryb, skorpionów, pijawek i t. p.

Podobnego rodzaju reklamy obliczone są zwykle na ludzi bezkrytycznych i fabrykant lub jego reprezentant robi to z pewnym cynizmem zawodowym. Milcząc dłużej nam niewolno,

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO

II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4-77.

Program od soboty 4 do środy 8 Kwietnia r. b. (włącznie)

Dziś wybitny i olbrzymi — program 2 godzinny!

Brylanty Księżnej

Zakomity dramat w 5 części. z przygod sły. detekt. berliński. L. Trautmana.

Krawiec zrobił zawód Komedja || Pali się u Kajetana!! komiczny
Jaszczurki i żaby naukowy || Dziennik Pathé № 260-A. Sprawy błęskie Kroniki.

NA SCENIE pod artystycz. HEROD BABA Obrazek ludowy ze śpie- kierunkiem W. GŁOGERA — wami Z. Przybylskiego.

Z częstochowskiej Ochrony Kobiet.

(Sprawozdanie z działalności Warszawskiego Chrześcijańskiego Towarzystwa Ochrony Kobiet w Częstochowie za 1913 r.)
(Dokończenie.)

Przeciwdziałanie Handlowi Żywym Towarem

(§ 2 p. 5 ustawy).

Przykłady: Odszukano w Warszawie dziewczynę 16-letnią M. S., która uciekła z domu rodzicielskiego. Zapobiegając zupełnemu upadkowi moralnemu, do czego były skłonne, 5 dziewczyn oddano pod opiekę pań w Schronieniu Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie, ulica św. Barbary Nr. 5.

Wydobyto z lupanarów dwie młode kobiety, jedną w Częstochowie, A. G., mężatkę, którą następnie umieszczono w Schronieniu, drugą zaś dziewczynę w Łodzi H. K. wysłano następnie do Słonina do Sióstr Bernardynek.

Na zasadzie otrzymanego zawiadomienia z Warszawy o poszukiwanej dziewczynie B. P., która po spełnieniu czynu karygodnego wyjechała nie wiadomo dokąd, zauważono w Częstochowie młodą, ładną dziewczynę, która zachowaniem swoim zwracała uwagę. Panie z Ochrony Kobiet wzięły ją pod obserwację i następnie okazało się że była to poszukiwana B. P. Nie chcąc gubić młodej niedoświadczonej dziewcz-

czyni, umieściliśmy ją na poprawę w Schronieniu Maryi Panny w Częstochowie.

Młoda mężatka, opuszczoną przez męża, pozbawioną środków do życia i w wyjątkowym położeniu choroby, wysłano do majątku J. W. Pani Lucyny Poleskiej, gdzie znalazła troskliwą opiekę i pomoc materjalną. Po kilkumiesięcznym tam pobyciu, zaopatrzona obficie powróciła do Częstochowy.

Zająto się pokrzywdzoną F. Ł. przez człowieka zwierzę, i przedsięwzięto od powiednie kroki. Po kilku dniach opieki wyszukano jej służbę i wysłaliśmy ją na wieś.

Schronienie Opieki Najświętszej Maryi Panny (par. 2 p. 8 Ustawy).

W dniu 1 stycznia r.b. pozostawało dziewcząt w Schronieniu 32. W roku sprawozdawczym przybyło 25 — razem 57. Wydalono za gorzące sprawowanie 2. Dobrowolnie opuściło Schronienie 13. Oddano do szpitala 2. Po osiągnięciu poprawy, uzyskała pracę w mieście 1 — razem 18. Pozostaje na 1 stycznia 1914 r. 39.

Kończąc nasze skromne sprawozdanie pozwalamy sobie za miły obowiązek złożyć podziękowanie tym wszystkim, którzy poparli nas w naszych usiłowaniach, a w szczególności Wielmożnemu d-rowi Z. Bemowi za pomoc niesioną chorem w dzień i w noc, tak, jak lat poprzednich zawsze bezinteresownie. Również J. W. Pani Lucynie Poleskiej za ofiarę i chętnę zadośćuczynienie naszym prośbom, za udzielanie schronienia i opieki kobietom przez nas do Niej wystanym, — gdzie znalazły serdeczne zainteresowanie się nimi, nie szczędząc swego trudu i wydatków.

Członkowie Częstochowskiego Oddziału Warszawskiego Chrześcijańskiego Towarzystwa Ochrony Kobiet.

Julja Siennicka, A. Langnerowa, T. Marczcwska, A. Wilkoszewska. Częstochowa, w styczniu 1914 r.

Czynność biurowa.

Korespondencji otrzymano 112, wysłano 236. Depesz otrzymano 2, wysłano 2. — razem 352.

JOZEF KORZENIOWSKI. Pan Stolnikowicz. (Powieść.)

(Dalszy ciąg.)

Ciała swego nie czułem bynajmniej. Ani mię głód nie dręczył, ani mię pragnienie trapiło, ani żaden ból nie dokuczał. Zdawało mi się, że tylko żyje duszą, która nie wie, do czego przycepiona, trzymała się ziemi tylko przez nitkę wspomnień, które bez porządku i ładu jednę za drugimi snują się, jakoś zwnętrzą mnie, tak, żem je niby widział i ciągle się niemi bawił, choć ani ich uszykować, ani poddać woli swej nie mogłem.

I czy to dla tego, żem o tem wszystkim wasznościom tyle nagadał, czy, że z mądrego rządzenia natury w duszy ludzkiej żyje tylko to, co było miłe co dogadzało sercu, a wszystko, co je kaleczyło, co je trapiło, przypadło bezładu, gdy minie; ale wspomnienia te były pełne niewypowiedzianej rozkoszy, i żał mi się zrobiło obrazów matki ojca. Tekłoni i pania wojewody kijowskiego, które nie odstępowały mię na chwilę, i wtedy dopiero opuszczają mię zaczęły, gdym zaczął powracać do sił, czuć siebie i widzieć, co mnie otacza. Ale pierwszego dnia po owym niefortunnym fe lymie, który waszności,

panie Ludwiku, ty... przyczynił zmarwienia i kłopotu, a we mnie obudził przyspionego zwierza i do srogiej go walki z najlepszymi postanowieniami wywołał, byłem znoum na samym brzegu tej olbrzymiej jamy, z której mię poczciwe ręce wasze wyciągnęły. O! nie daj Boże nikomu doświadczać takiego stanu i przejść takie borykanie się woli i rozumu ze ślepa i potężną skłonnością i zgubnymi nałogami. Pan Bóg, widząc, żliował się tym razem nadanną i zesłał mi gorączkę, która mię z nóg zwała, inemocą ciała przy stonnia znoum te wściekła bestja, która kłócić bytym pewnie uległ. Ale już to przeszło — dodał, podnosząc oczy w górę i składając ręce. — Teraz jestem znoum wasz; tylko mi pozwólcie jutrzejszy piątek poświęcić postowi i modlitwie do ukrzyżowanego Boga i Przenajświętszej Matki Jego, których miłosierdzie uratowało mię raczno.

Scisnęliśmy z rozrzewieniem ręce zełkanego starca, i zostawiliśmy go w spokoju, oddanego samotnemu rozmyślaniu.

Odymy się w sobotę po obiedzie zebrali, rzekłemi:

— Panie stolnikowiczu! należy się nam od pana jeszcze bardzo wiele. — Wprowadziłeś nas pan w takie kłopoty, z którego nie radzibyśmy wyjść tak przedko, tak nam miło i dobrze było w tych czasach upłynionych, i z temi postaciami, któreś pan przed oczy nasze tak żywo wywołał.

Stolnikowicz uśmiechnął machnął ręką, i rzekł:

— Sądziłem, żeście już waszność o tej gawędzie mojej zapomnieli. Ale ponieważ się dopomniacie, coż mam robić? muszę zebrać myśli i pleść wam dalej. Panna Wiktorja wprawdzie krzywi się, gdyż już przeszło że trzy tygodnie nie siedzieliśmy z sobą przy tym stoliku, na który tak miłosernie pogląda; ale znajdzie się czas na wszystko. Jesteś na dobre już do nas zagląda, siota zamyka nam drzwi wnossem i nigdzie wyjść nie dozwala, znajdzie się więc godzina i na warcaby, i o marjaszu nie zapomniemy.

Na wziankę o warcabach naprzód Ozdowski powstał i ukłonił się, a panna Wiktorja, spojrzawszy na starego i ruszywszy ramionami, rzekła:

— Niech pan stolnikowicz dobrodzie nie myśli, żeby mię marjasz więcej interesował, niż panna podczaszanka kijowska i pan łowczy trembowelski, którzy mi się już kilka razy śniłi tak, jakbym ich na jawie widział. Lubię ja prawda, zabawić się w karty, — zwłaszcza, kiedy kto umie tak grę prowadzić, jak pan stolnikowicz dobrodzie z łaski swojej opowiada, — niź nawet mieć czterdzieści, ba i sześćdziesiąt marjasza. Nie tak; jak ktoś — dołada, spojrzawszy na Ozdowskiego — coby wolał trzymać palec na tej okrągłej deszule, i pół godziny myśleć, które rędy ją ruszyć, niż siedzieć spokojnie, i uważnie słuchać takich rzeczy, co mo-

ga każdego zbudować.

Ozdowski popatrzył na wykrygowaną dziewczę, spłynał nieznacznie, i odezwał się z cicha:

— Dajże mi waćpanna święty pokój. Każdy widzi cudze pod lasem, a swego nie widzi pod nosem. Uważałem ja to dobrze, jakoś waćpanna ziewała, kiedy pan stolnikowicz dobrodzie opowiadał o strzelaniu do tarczy. Co się na mnie nie pokaże, bo ja, tak dobrze jak i waćpanna a może jeszcze i lepiej, żał waleń pana łowczya trembowelskiego, który tak doskonale strzela, że go koń rozbił i tak dobrze, jak i waćpanna, albo może jeszcze i lepiej wagańbajem, żeby mi Pan Bóg ten upadek nagroził, i żeby został mężem panny, podczaszanki kijowskiej.

Zaśmieliśmy się wszyscy z tej konkluzji pociewiego strzelca; a stolnikowicz, poprawiając się na swem miejscu, tak dalej mówił:

— Obaczysz waszność, panie Marcinie, czy do tego przyjdzie, czy nie. — Chociaż przyznam się, żem się nie spodziewał, żebyś tak trzymał stronę łowczya przeciwko mnie, dla tego, że do brze strzela. Jużci i ja dzięki Bogu nie pośledni jestem w tej sztuce; a gdy jeszcze waszność do tego dodasz, że łowczy nie mił się do mojej umiejętności w warcaby, to sądzę, że oba tę przynioły w połączeniu, może i zaszkodziłyby na to, że nie miałbyś za złe podczaszance, gdyby przeniosta mnie na łowczya trembowelskiego. d. c. u.

Lekarz - Dentysta
Stefan BARYLSKI
Częstochowa, II Aleja № 13, Tel. 611.
Przyjmuje od 10—1 i od 4—7.

SAMOCHOZY DOROŻKI

Inż. MATELIEWICZA
Teatrna 58/60 Kurs po mieście 40 k. na stacji kolei H.-K. rb. I. Kurs za miasto do umowy.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 432.
Przyjęcia: od 9—1 i od 3—7 p.p. prócz niedz. i świąt. Specjaln. zęby sztuczne w kieszonki i złociste.

Książki do Sacharyny

są gotowe w drukarni
F. D. Wilkoszewskiego
w Częstochowie.

Oryginalne Karmańskiego
Farby Artystyczne
— otrzymał w wielkim wyborze —
i Polecą: Skład Materjałów Aptecznych i farb
Wacława ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

Akuzerka
Ignatowska k. najnowszy mi postępnymi akuzerki dyplomem Warszawskich szkół położniczych. Udzieła porad, przyjmując zamówienia na miejscu i na wyjazd. Ul. św. Barbary № 16. 648—31.

Bo sprzedania
szesław używany i otomana dywanowa 2 Al. ja 31 tapicer. 627.

Zaraz
do wynajęcia 2 pokoje z balkonem i kuchnią Cerkiewna 11 519

Doktor **PAWEŁ BRONIAŁOWSKI**
Częstochowa, Nowy Rynek 3, Telefon 34.
Choroby skórne, włosów piciowe, weneryczne i Koamełska lekarska. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—8 popoł. (nie od 3—4 popołudni). Stosuje wszechstronne wstrzykiwanie soli w ARSABU (HAYA 029 1314) i badanie krwi na syfilis.

Chrześcijańska pracownia czapek i kapeluszy.
„CZAPNIK POLSKI”
Częstochowa II-ga Aleja N-r. 30
Polecą na sezon wiosenny czapki męskie uczniowskie i dzieciennie różnych fasonów i gatunków, jak również kapelusze filcowe męskie, damskie, dzieciennie krajowych i zagranicznych fabryk najświetszych fasonów. Po cenach niskich. Przyjmuje wszelkie obatalunki w zakresie czapek i kapeluszy wchodzące.
K. Chwałowski

Skład Wyrobów **Z. Marczyńskiej**
Tobacznicych w Częstochowie, 2-ga Aleja № 33, Ialetka № 692.
Polecą: Papierosy, cygara wstę i tytonio różnych fabryk oraz galanterje tabaczną. Zamówienia przyjmują piętami i telefonicznie. Nabychniatowa wysyłka do domów oraz poczta.

Pracownia damskich kapeluszy **„Jadwigi”**
ul. Krakowska № 24 — ul. Ogrodowa № 39 dom przechodni.
Polecą na sezon bieżący damskie kapelusze. — Przyjmuje do przetraszonowania, wyrabia kapturki i dzieciennie kapeluski. CENY B, NISKIE.

Do wynajęcia
za 120 rb. dwa pokoje z kuchnią piwniczką i drwalką ul. Nowa 46

Okazyjnie
do sprzedania samochód o silniku 5-8 koni Wiadomość u Chruścickiego, Krakowska 23 820.

Ogród owocowy
i warzywny do wydzierżawienia Szkołna 5a m. 1. 05—3

Potrzebny
ogrodnik kawaler ze świadectwami skromnych wymagał Wiadomość: Mikolajowska 1 Dr. Kędzierski 406—

Rajtańszy
sklep komisowy polecą ubrania dzieciennie bieliznę wyroby nożownicze galanterje Aleja 60 tel 527 796—

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia: od 9—1 i od 3—7. Leczenie, plombowanie. Zęby sztuczne.
Ceny niskie.

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie
Stanisławy Ligęzówny
w Częstochowie Teatrna 26.
Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochroniarzy, Froebianki, Bony, Nauczycielki na godziny, francuski, niemki i nauczycielki muzyki. Cudzoziemki biuro na żądanie sprowadza.
Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu

Pierwszy Chrześcijański Magazyo
Czapek i Kapeluszy
pod firmą **M. Pydzińskiej**
II aleja Nr. 37 w Częstochowie. Polecą wielki wybór Czapek i Kapeluszy Najnowszych fasonów na sezon wiosenny oraz Kwiatów, fantazyj do Kapeluszy damskich.

Z godnosc
wyjazdu do sprzedania różne meble w dobrą stanie ul. Wielka 46 I piętro miesz. 4.

Kefir
leczniczy butelka 10 k. dostarcza do domu Apteka A. Włoskiego 11-telefon Nr. 314. 117

DLA ZNAWCÓW
wyroby, acie się wybornym smakiem koniaki francuskie
A. C. Meukowa & Co.
Polecą Skład wódek i win
K. Krakowieckiego
II-ga Aleja Nr. 24, telefon Nr. 253.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarsko-Sztukarski
Częstochowa Aleja 3-cia dom własny Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI
WYKONYWA: Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne.
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny przystępne.

DOM HANDLOWY ZDZISŁAW RYLSKI

Częstochowa, II Aleja № 20, Tel. № 93.

POSADZKI i LICOWKI terrakotowe, PŁYTKI GLAZUROWANE na spodach TERRAKOTOWYCH i KAOLINOWYCH, DACHOWKI (marsylska, szwajcarska, rzymska, karpówka i wieżowa), RUDY DRENOWE (SĄCZKI), CEGŁA OGNIOTRWAŁA i GLINKA OGNIOTRWAŁA, POSADZKI i KLEPKI dębowe, SIATKI METAŁOWE z metalu rozciąganego, LISTWY OCHRONNE do stopni schodowych i NAROŻNIKI do krawędzi murów. PAPA do krycia dachów i SMOLA karbolineum